

Rimū caplm affirmat mūdū a deo fuisse
creatum et q ipē deus vnus sit et trinus: **Cur**
etiam aut ad quem finem homo creatus sit

Itemissime credendū est et nullaten⁹ du-
bitandum q solum est vn⁹ de⁹ omnis
potens omnia sciens. et omnem perfectionem
habens in tribus psonis distinctis. que sunt
pater et fili⁹ et spūssandus. q mundū creauit
et creatum regit et gubernat sola sua libertima
voluntate. et dignantissima bonitate: **S**peciali
aut puidencia humanā gubernat et dirigit cre-
aturā. dās viris et mulierib⁹ animas immor-
tales. creans eas temporalē. tunc cum eas infu-
dat corporib⁹. et ad imaginem et similitudinē
suam formans eas. vt creatus homo suum cō-
ditorē deum cognoscat. diligat. veneret et ei⁹
pceptis in hac mortali vita obediēs. p opa bo-
na et meritoria vitā tandē immortalē bñitudi-
nis plenā in aīa et corpe ppetuo cōsequatur. et
ita sit bonis angelis sociat⁹. et in loco malor⁹
angelor⁹ siue demonū substitut⁹: **Q**ui demo-
nes ppter peccatū i has inferiores ptes tēre cor-
ruerūt dāpnatiois smaz sustinētes **C**ū qb⁹ etiā
iustissime dāpnabūt hōes iniqui diuīs pcep-
tis iobediētes et more bestiali qsi n hērent aīaz
rōnalē suis voluptatib⁹ fūiētes **S**ecdm ca-
pmlm oñdit hūanū ge⁹ ppter pmoꝝ pntū trans-
gressioez et pccm mltiplicē incurāsse miserā

a in

Istei veritate credendum est p̄mos p̄ntes
nostros adā et euā. qui ad tam nobilē
finem cōsequende beatitudinis creati fuerant
clausisse paradisi ianuā et b̄itudinis introitū toti
sui posteritati ḡnis hūani ¶ Qm̄ p̄ pccm̄ ino-
bediencie donū iusticie originalis. quadā heres-
ditaria posselliōe p̄ se et suis posteris acceptū
a deo ipsi p̄ditores p̄diderūt ¶ Quo dono ḡ-
tuito originalis iusticie cōsuato nos oēs a cul-
pa immunes fuisset. et ab oī miseria famis
et sitis aut infirmitatis absoluti. et ab alia q̄li-
bet penalit̄ate liberari. adeo q̄ oīs alia corporal̄
creatura nob̄ pacifice subiecta fuisset. et tandē
absq̄ mortis pena in paradisu fuisset. transla-
ti. hoc at̄ dono p̄ pccm̄ p̄mox p̄ntū vt p̄missū
ē p̄dito. nos moriendi necessitatē. et vniuersā
quā patimur penā atq̄ miseriā icurrim̄. q̄a
nasimur in pccō originali. sc̄z in p̄dicte origi-
nalis iusticie carentia. contra q̄d pccm̄ tanq̄
remediū efficac̄ a xp̄o institutum ē baptismi
sacramentū ¶ Terciū capl̄m declarat qualit̄
a deo redempti fuerim̄. quis etiā sit general̄ te-
nor xp̄iane fidei et credendorū a singulis

Omnipotens dñs ac p̄ssim̄ pater. no-
lens humanum genus tot et tantis sub-
iectum miserijs in eternū perire. et a regno pa-
radisi in p̄petuū exulare. concurrente iusticia
simul et misericordia h̄js remediū decreuit

adhibere Voluit siquidē idē pñssim⁹ pater
 vniuersū filiū suū absq; corruptione carnē
 sumere. ⁊ hōminem fieri. m̄ itēmerate vīrgis
 marie immaculatū vter⁹. **T**antaq; ⁊ tā mira
 bilis vniō facta est duarū naturarū diuine ⁊
 hūane in vna psona filij dei. vt vere de⁹ hō dī
 cere⁹ ⁊ hōmo deus. ip̄e est ih̄s xp̄us salua
 tor noster piter ⁊ redēptor. **A**ni antea q̄dē
 a p̄iarchis ⁊ ap̄olis denūciatus. nouissime i
 fine tpm̄ in hac vltima mūdi etate cōceptus
 ⁊ nat⁹ a pastorib⁹ ē cōgnit⁹. a trib⁹ regib⁹ ori
 ētis adorat⁹. a simiōe sene ⁊ alijs q̄ pluribus
 p̄dicat⁹. ⁊ a beato ioh̄ane baptista demōstra
 tus. **I**dē deus ⁊ dñs noster ih̄s xp̄us circa
 annoꝝ triū spacio legem diuinā xp̄anamq; ē
 ligionē p̄dicauit ⁊ docuit. eam innumerabilis
 b⁹ miraculis confirmando. quā ⁊ in sc̄pturis
 q̄tuor euangelioꝝ nobis p̄ suos m̄m̄stros ex
 hibitam obſuandam reliquit. **O**rdinauit in
 super septem sacramenta ecclesiastica. q̄ sunt
 baptis̄mus. confirmatio. ordo. eukaristia. p̄ci
 tendia. matrimoniū. vndio extrema. **I**p̄e
 postremo vt nos redimeret ⁊ saluaret sub p̄
 cio pylato supplicio crucis acerbissimā passiōez
 ⁊ mortem. sepultus deinde ⁊ tertia die resur
 gens. spacio dierum quadraginta. discipulis
 suis veritatem sue resurrectionis declarans
 frequenter apparuit ⁊ tandem videntib⁹ a

a nñ

postolis celos ascendens. sedet ad patris dexteram in excelsis venturus est postremo idem dei filius ihesus cristus in fine mundi per ignem finiendi. et in melius immutandi. iudex generalis hominum cunctorum in anima et corpore resuscitandorum. redditurus singulis premia meritorum bonis siquidem celeste regnum perennis beatitudinis. peccatoribus vero penas supplicium ignis eterni. **N**unc est generalitudo orthodoxe fidei christiane. quam firmiter tenetur credere catholicus quilibet ratione utens absque curiositate. pure atque sinceriter. sine falsitate et certitudinaliter. reiecta dubietate et nolens plus sapere quam oportet. sed occurrentibus difficultatibus dubiis humiliter se submittat credulitas simplicium intemerata fidei sancte matris ecclesie. sapientum prelatorum et doctorum ac omnium sanctorum et sanctarum qui in testimonium huius inuiolate fidei usque ad mortem dimicauerunt. **C**ontra hanc fidem illibatam grauissime peccant heretici. schismatici. ydolatre. sortilegi. incantatores. et magici ceterique artibus a lege diuina prohibitis utentes aut demonum inuocatores. et generaliter qui articulos fidei nostre totaliter aut in parte. palam vel occulte derident. Illi propterea qui non credunt deum omnia iustissime regere sua liberrima voluntate. sed potius asserentes omnia nature vel

fortune vel fato subici: **P**retēa maloy quēad
modum bonoy finalē saluationē affirmāt es
Illi demiqz qui nostrorum actuum imputabi
litate ad meritū vel demeritū negāt. qui dei p
destinatōez vel reprobationē dicunt opm nrōy
tollere libertatē: Noz similes oīa fide ortho
doxam sūt errores inumeri pcedentes ex itel
lectu supbo. humiliare se deo recusante. aut ex
falsa phiā vel poti⁹ melancolia fantastica. aut
denum ex voluptuosa carnalitate radomis iu
diciū et affectus pietatem subuertente

¶ Quartū capl'm maifestat qd deus nobis
obseruandū precepit enumerās decē pcepta

Igitur vt in superiorib⁹ decalogi
habitu est deus optimus atqz iustissi
mus nos homines vltra supraqz irrationēles
creaturas adeo excellenter condiderūt ad ima
ginē suam. scz dans memoriā intellectu. atqz
volūtātē. vt cognoscām⁹ eū huiam⁹ et amem⁹
Oisericordissime pteā rēdemēt. passiōez p nob
talē pferēdo. qualē nec ipi p delictis nris sus
fere vellem⁹. pfecto iustissimū ē ut ipi deo fide
lit huiamus. tāqz sibiecti supmo dño. sicut filij
naturales pū legitio et velut sui ex dño p dī
carcē morte qz rēcepti saluatori libeātissimo **A**t
tento q nobis eius pcepta suantib⁹ gloria i
excogitabilis ab eodē pmittit transgressorib⁹
bus vero inestimabilia tormenta rēseruantur

Cognoscens nihilominus ipse pñssimus pater
nostram fragilitatem ⁊ exiguam potendā
non requirit a nob̄ om̄e fructū qđ fm̄ iusticie
rigorem exigerē posset. dedit qñpōtus certū
num̄erum preceptorum quorum observatio
sibi sufficiens esset. que etiam legi decalago ⁊
tinentur. Quappter ad hęc precepta sciens
da ⁊ intelligenda tenetur quilibz p se vel ali
um diligendā apponere p consuatione vi
te spiritūalis quantum p vite corporalis fustē
tatione poneret ⁊ eo maiorem quo immorta
lis anima est corpore prestancior. sine q̄um
noticiā nullus potest conuenienter peccata vi
tare aut ab eis resurgere. ⁊ quorum ignoran
tia ex desidia pueniens non excusat sed accu
sat ⁊ contempnar. Sunt autem hęc decem p
cepta hys metris cōphensa. Vnū crede deū nec
iures vane p ipsū. Sabbata sctifices h̄as i
h̄noē parētes. Non sis occisor fur mech⁹ tes
tis iūq⁹. Viamqz t̄p̄y res qz cauetō suas

Primū pceptū ē. diliges Quitū capl⁹
dñm deū tuū ex toto corde tuo ex tota mē
te tua. ⁊ ex tota virtute tua. Doc ē non vles
scienter rem q̄cūqz amas plus q̄ deū pp̄ qđ dei
amōrē p̄das Doc at̄ pceptū cūcient ab h̄p̄e s̄
uas ⁊ nō alit̄ si legē dei ⁊ alia pcepta opib⁹ i
pleat. Quisqz ei mortali⁹ peccat pceptū h̄o in
tingit quia voluntatē suam diuine voluntati

oppositum præcipienti antepōnit. **S**pecialiter
 autē contra hoc præceptū agunt homines in-
 ti contra diuina iudicia ordinatōes à regimē
 erga se vel alias creaturas murmurrantes q̃
 si non esset deus omnino iustus bonus atque
 misericors et totus amabilis atque desiderabi-
 lis. **I**lli item qui in foueam desperationis se
 ipsos præcipiant per impaciēciam. **I**lli
 præterea qui urgente infirmitate aut necessi-
 tate aliqua sortilegos consulunt et diuinato-
 res. vtentes potius in scripturis aut breuib⁹
 cartulis siue cedulis collo suspensis aut carac-
 teribus et alijs quibuscūbet vanis credulitas
 tibus quasi deus ipse non esset vsquequaq;
 bon⁹ potens et sapiens ad succurrendum eis
 quantum sit eorum necessitatibus expediens.
Fadat igitur homo in necessitate constitutus
 quantum potest procurās remediū natura-
 li industria non tentando deum qd̃ graue pec-
 catum est aut noua miracula expectando desi-
 derandoq;: Reliquum vero qd̃ nature vires
 excedat deo plena fide cōmittat et indubitantē
 deus qui noscitur omnia quicq; optimus est illud
 qd̃ optimum est cōmodissimumq; fuerit ho-
 mini conferet: Sepe equidem infirmitas pau-
 ptas aut alia queuis tribulatio ē hōib⁹ vtilior
 q̃ minima prosperitas qua facilliter abutimur.
Sat namque pater quid filio proffit. magis ē

qđ discipulo conueniat et medicus p̄cienti be
remedio competenti nouit melius prouidere
Peccant insup̄ extra p̄ceptū h̄c illi qui muns
dano qđā timore irrisor̄ aut oblocutor̄ v̄ba
formidantes diuinis p̄ceptis obedire verent̄
Quappter etiā grauissime peccant hui⁹ modi
irrisoēs. p̄sonas diuino fuido deditas ī statu
religiōis. virgītatis ā viduitatis constitutas
aut studio theologie deputatas affectiōe car
nali a bono ope retrahentes: Hoc tursus p̄cep
to nob̄ p̄cipit̄ h̄onor et reuerēcia sanctis exhi
beri. sp̄cialiter virgini marie. et bono āgelo cus
todī nr̄o. vt nihil turpe ip̄o vidēte et p̄nte faci
am⁹. qđ p̄ntib⁹ h̄ib⁹ agē īfutarem⁹. Deniq̄
sc̄or̄ t̄liq̄as. loca sc̄a et b̄tor̄ imagines debem⁹
venerari. non p̄ ip̄is s̄ q̄ videndo eas h̄onos
rem impendimus rebus representatis p̄ eas
iuxta ritum sancte matris ecclesie. alioq̄n pec
catum ydolatrie cōmittitur imaginem sc̄m
se adorando credendo ip̄az imaginē pulchrā
siue turpem nouā aut veterem plus aliquid
habere virtutis et quicquā numinis include
re vel diuinitatis: Huic p̄cepto plurimum
contrariat̄ nimius h̄onor dominis temporali
bus aut magnatibus adulatione siue malo
aliquo sine exhibitus: Omnis etiā simila
tio vel ypocrisis ad inanem gloriā h̄omi
num aut fallacem deceptionem ordinatam

Immoderatus itē amor parentum erga filios
 ⁊ gñaliter auri ⁊ argēti ā alicuius creature sic
 q̄ h̄o ibi s̄istat ⁊ ī eis cōfidēciā ponat: **N**on em̄
 hec oīa ab infernali morte nos potēnt liberae
 solus quippe de⁹ ē ver⁹ ⁊ fidelis amīc⁹ q̄ ī ex
 trema neccitate opē p̄stare p̄t: **V**n̄ ⁊ sup om̄ia
 cōfidēter cum cordis sinceritate h̄norari debz
 adorari ⁊ diligi / **D**extū capl; ē de sc̄do p̄cepto

Ecū dū p̄ceptū est: **N**on iurabis p̄ no
 mē dei tui ī vānū ⁊ sine causā: **C**ontra
 p̄ceptū h̄c p̄nāpaliter agūt q̄ scienter q̄d fal
 sū esse credūt iurāt. piuriū cōmittendo: **V**alde
 namq; h̄c graue peccatū est cū deus assumas
 tur tanquam testis falsitatis. ⁊ qui artificiose
 iurat falsum. artificiose deiurat. quāq̄m em̄ p
 loco ⁊ tempore cōuenienter veritas possit sub
 ticeri. nō tamē dīcī falsum scient ⁊ piuriū cō
 mitti **P**eccant em̄ graui⁹ contra p̄ceptum
 h̄c qui turpia faciunt iuramēta deum blasfem
 mantes. ⁊ animas suas iurando demonibus
 deuouentes. quīq; de humanitate xp̄i ⁊ sanc
 tis inhoneste loquunt̄ **C**ōtra quos omēs sic p̄
 iuros ⁊ blasfemos. **S**tatute sunt leges puniti
 ue tam a terrenis p̄ncipibus quam a prela
 tis ecclesiasticis: **V**nde dolēdum est q̄ prop
 ter negligentiam ipsorum quibus penas exe
 qui pertinet non sorduntur effectum: **O**ul
 tum vero diligenterque p̄missa deberent

attendere. hñ qui cā lucra defacile iurāt. quem
admodū mercatores et mercatūces: Illi etiā
qui absorpti passione aut ebrietate in ludis
frequēter inhonestis siue phibitis. ut est taxil
lorū ludus enormiter iurāt. et gñaliter q̄cunq;
puerſa cōſuetudine ā inclinatioe p̄uenti iura-
mētū emittūt: In talib⁹ quippe ſepe p̄iurium
cōmittit̄ ppter qđ etiā tales aliqui peiores ſūt
in h̄c ſaracenis aut iudeis min⁹ deū h̄onoran-
tes: Ad h̄c aut̄ gen⁹ p̄cī p̄iurij ſc̄j reduciſ w
toz fractio et ſolucio fidei matrimonial. et ge-
n̄ralit̄ infidelitas. qua in alterū p̄iudiciū. ſe-
cretū ip̄m reuelatur. ſiue p cōfeſſionē ip̄ſi ſiū
alio mō ſecreto cōgitū. lege nāq; diuina et n̄-
turali ſecretū teneti debet. qđ in ſecreto accep-
tū ē niſi alia via fuerit ſibi detectū: Poſtremo
cō p̄ceptū h̄c reduciue peccāt qui uolēt ā pro-
mittūt ea que ſūt de ſe illicita q̄ ſi p̄miſſa talia
ope cōpleāt graui⁹ idē et dāpnabili⁹ peccāt

Erdū p̄ceptū ē: Tu obſuabis dies dñi
cos et feſtiuos ab ecclia ſuari p̄ceptos
Hec obſeruaō aut ueneraō multiplici⁹ ac-
cipienda eſt: P̄iō qđc̄ ut q̄lib; xp̄ian⁹ illo die
dñico ul feſtiuo legitimo impedimēto ceſſate miſ-
ſa audiet teneat: Scđo ut q̄lib; eo die abſtie-
at ab ōi labōe ā mecacōe et alio quis laborioſo
ope ſm ritū et cōſuetudiez p̄tie quā ihatat quā
cōſuetudiez plat⁹ ſpūal̄ illi⁹ loci agnoſcēs nō

phibet Qd si alicui sup tali cōsuetudine suā
 da aut alijs casib⁹ dubietas occurrat. cōsulat
 ille sup iōēs ⁊ pitos. ne p amplam nimis aut
 strictam consciendam. in pccm cadat Tercio
 accipiendū est hęc obfuuatio. vt vnusq⁹q; il-
 lo die p̄pam vitam ⁊ cōscienciā discuciat de o-
 missis crimib⁹ a deo veniā petēs: Recognoscē
 deb⁹ tūc xpianus mltiplicia bñficia sibi a deo
 p̄stita. non in aliquo murmurādo. ā sibi guer-
 ram de bonis suis faciendo s; grācias referēz
 do: Debet tūc audire v̄bū diuinum et sp̄ritua-
 lis doctrinā pacifice atq; reuerēter absq; irri-
 sione aut impedimēto q̄cūq;: Obedite p̄terea q̄
 lib⁹ ⁊ corā oculis cordis q̄tū p̄t cōstituāt mor-
 tem sibi de p̄pino imminētē infernum atq;
 paradisi. mortē etiam p̄p̄ hōim qui in hac vi-
 ta p̄fuerūt. facta etiā memorabilia sanctorū ⁊
 scāz dicat pat̄ nōst̄. aue maria Credo. ⁊ alias
 si quas didicerūt orationes deuotas. p̄itendias
 iniunctas sibi diligenter pficiat. req̄rat īsuper
 diuinū auxiliū ītercessiōe mediāte sanctorū
 scāz ⁊ q̄bus velut paup ⁊ medic⁹ elemosinā
 spūalē postulet. nūc ad vnū nūc ad aliū se cō-
 tens quousq; bonū aliquid spūale in saccū sue
 paup̄tatis cōgesserit: Preterea doceat q̄sq; curā
 aliorū habens. filios aut filias aut alios sui
 tores dieb⁹ solemnib⁹ ⁊ festiuis similia facē
 Doz em̄ omissio culpabilis est defectus: Pre

dictis tñ nōn obstantib⁹ licēte p̄t hōmo dieb⁹
dominiis a festiuis aliquā recreationē a spa
ciamētū p̄ ludū honestū cā solaciū assumē pl⁹
q̄ alio tpe dūmō p̄ccm mortale nō offēdat
de⁹. cōcedēdo bibēdo corisādo ā aliū ludū exēcen
do: Quāq̄ frequētissime ī talib⁹ ludis gūia
pccā cōmittāt quēadmodū p̄iuria rixe dissētio
nes desideria. carnalia opa. vba a carnia lux
uriosa cōtra deū a equitatē iusticie. adeo vt se
pi⁹ die dominico min⁹ malū eēt arare q̄ talia
perpetrare Cōtra p̄ceptū hoc peccant gra
uiter impediētes p̄dicatiōez aut diuinū fructū
verbis aut factis intra ecclīāz aut extra: Quis
q; circa eucharistie sacramētū irreuerētes sūt
aut ēga alia ecclīastica sacramēta sicut bap
tismi a m̄rimoniū celebratiōez q̄dā sūt iriden
tes. a sacramēta cōfirmatiōis a vnditiōis extreme
suscipere cōtemnētes Ceterū cōtra idē p̄cep
tū valde grauit̄ delinquūt hī qui in certis so
lemnitatib⁹ anni irreuerēcias mltas a ab
hōinabiles p̄petrant: Illi etiā qui talia facien
tib⁹ dāt cōsensū: Illi p̄serti qui ex officio possēt
a deberent talia impedire. nec excusari possūt lu
di p̄textu: Afferit nāq; iudiciū puerbiū: Nō
patitur ludū. fama. fides. oculus **Septimū**
capl̄m de quarto loquit̄ p̄cepto

Onorantes: Est q̄rtū p̄ceptū: **Hoc āt**
acapiēdū ē nō tñ de p̄ntib⁹ carnalib⁹

sed a de p̄latis eccl̄asticis. a curatis n̄ris. qui
 nos in xp̄o r̄gnauerūt. a generalit̄ de p̄positis
 a sup̄iorib⁹. mgris sc̄j b̄nfactorib⁹. a frenis
 p̄napib⁹. Cōsimilit̄ eq̄ade mortuis a defūdis i
 teligendū ē. q̄ ad hoc q̄ p̄ ip̄is deū rogaē tene
 mur: Cōtra p̄ceptū hoc grauit̄ peccāt h̄j q̄ s̄n
 cā rōnabili suis sup̄iorib⁹ q̄buscūq; detrahūt
 a maledicūt. a eos p̄dūt. ul̄ mortē eis optant
 quēadmodū malī filij p̄ntū mortē frequent̄ de
 siderāt vt eorū hereditatē possideāt: Trāsgredi
 ūt etiā p̄ceptū h̄ q̄ cōtēnūt p̄cepta sc̄e m̄ris ec
 cl̄e. veluti ex cōicatiois sm̄aj p̄uipendētes. a ieiū
 ma iōicta ab eccl̄ia s̄n causa rōnabili soluentes
 cū tū ea obfuaē possēt sine sui corp̄is notabili
 ḡuamie: Sicuti etiā libertatū eccl̄ie violatores
 que libertas eccl̄ie cōcessa est. nō tam fauore
 ministroy eccl̄ie. quātum intuitu diuini h̄ono
 ris nō em̄ p̄pter maliciā aliq̄j ministroy ec
 cl̄ie. debet a quoq̄ fideli xp̄iano stat⁹ p̄lati⁹
 aut eccl̄iasticus diffamari aut ledi. nec p̄dit
 virtutem suam baptismus aut m̄ssa celebra
 ta siue aliud sacramentū. p̄pter maliciā mi
 nistroy: Tenet̄ preterea hoc p̄cepto laicus fi
 delis q̄q̄ aliqui eccl̄ie ministri malī sūt. des
 bitū reddere m̄ssa audie. decimas a oblatiōes
 a alia iura reddere ordinata p̄ sustentatōe ec
 cl̄ie ministroy. qui vacando diuino serui
 cio totū reipublice seruiūt plurimis alioy h̄p

b i

minuū ppter t'pales a necessarias occupatōes
ab hoc ministerio p'peditis. qui sic ecclie debitū
reddit. liber a inuicis deo nō h'ib' fuit. **P**orro
pceptū hoc infringūt q' leuiter nimis a inhi-
pient' d'arguūt t'renos p'nāpes sup' eoz. ad i-
b' p'pulis siue cōstitutōib' a statutis. nō at-
tendētes sepi' eoz onēa a sarcinas g'ues. q's
f'bdit' p'p' nō deb; nec p't cognoscere q' ppter
nec eos de factū iudicāe deb; m'l ta po' exa'is
m' diuino r'f'uantēs. corā quo sūt ipi p'nāpes
actuū suor' rōez d'edituri. **D**eniq; soluūt hoc
pceptū qui nolūt sup'ior' suor' a sapientum
acq'escere cōsilijs. p'p' iudicij m'itētes. pro-
uenit quippe graue pccm h' ex iobediencia a
dedignāti supbia. in errorē a deceptionē h'p'ez
inducēs. Contigit nāq; sepi' vt aliquis h'p' ta-
liter decept' supbia. tante se reputet sancti-
tatis vt humano cōsilio se indigē nō credat: fit
p'mde ut decept' h'p' ille ppter austerā nimis a
indiscretā abstinētiā. q'n bonā eē credit ca-
pitis furiā a aliā infirmitatē incurabilē ma-
lo sine p'itur' incurrat. **N**onū caplm 8 q'nto
Vintū pceptū ē: Non occides pcepto
h'pinē. a est intelligēdū q' non ē m'f'ici
ēd' h'p' autoritate p'p'a ul' p'iculari a p' viā f'ci
p'termiffa via iusticie a equitatis: **N**oc pcep-
to distictē phibet omē p'fūū odiū. a d'f'ide a
ū vindictē seu mortis aliene. malū itē cōsiliū

a iniquo consensu in alterius nocumētū lesioez
 vel mortē: Qd si psona lesa fuerit ecclesiastica
 ea aut in statu clericali constituta quicquid est peccatum
 a incurrēte factū sic agentes a consensu ex
 coicatiois sūmāz. **C**ōtra pceptū hōc quicquid delin
 quūt hī qui odio vel rācore pncipalitē moti. a
 intuitu vindictē aut alieni gūamis potius q̄
 zelo iusticie instigati p̄imos suos p placitas
 cōes a p̄cessus aut iudicia publica mltiplici
 ter vexant. etiā qd suū ē requirētes: **P**otest mi
 hilomīdū hō qd suū ē in iudicio publico impetere
 a ordine iuris suato emēdā rōnabilē sue dā
 mificatiois requirere. absq; hōc qd odiōdū proxis
 mū mortalitē peccet. quāq; sepe p pace p̄pria a
 tranq̄llitate a attēta p̄imi indigētia. eligibilis
 eius eēt oēs emēdā absq; lite publica remitti
Vulgo nāq; dicit̄ In denario litis nō ē obul
 amoris: **M**ultū vero hīs qui ledit alium de
 bet attendere. qd ex alterius mutilatōe vel occis
 sione siue lesione quacunq; cōtingit interdum
 lesum cum suis h̄redib; de pauperari. in q̄ cas
 su lesens quemadmodū fur a latro ad omni
 um bonoz p̄ditoz restitutōez tenetur. **P**re
 terea cōtra pceptū hōc quicquid peccāt qui q̄quo
 mō impediūt ex cōmixtiōe viri a mulieris fetum
 nasci. a abortiuū pcurāt seu pcussione violēta
 vteri aut nimia ingluvie a p̄p̄ angustia ves
 timentorum ad lasciuia ordinatam. aut aliā

b ij

quācūq; negligentē fet⁹ custodiam. q⁹ si fet⁹
iam erat amittat⁹ q^{ui} est pccm. tūc em vere
tpidū ppetrat. Insup cōtra pceptū hpc
specialiter peccant inuidi detractores odio ple
ni et iracundi. tunc pāpue cum inter affines
aut alias guerras aut discordias implacabi
les excitant. ex quib⁹ mala plurima oriuntur
adeo vt is qui litem mouit eā cū vellet nō sciet
aut valeret sedare. vñ et apud deū damnorū
inde puenientiū reus cōstituit. Occurrit dei
q; contra pceptū hpc damnabilis et horrenda
consuetudo in aliquib⁹ obpauata pueniens. qua
p vnus delicto tota ipsius pgemes in mortē
et psecutionē pquiritur. Hoc tandē pcepto in
terdictū omne duellū mortale aut torneamen
tū quib⁹ mortis verisimilit⁹ iminet pculum.

Decimū cap^l m de sexto loq^r pcepto

Extum pceptū est: Non furtū facies. Et
est furtū vel latrocinū rem alienā rapē
vel retinere. alio cui⁹ est ignorante. sic q⁹ ipsi
hpc cognoscenti displicet. Hoc pcepto distictē
te phibetur omis iniusta mēcatio. cultura q^{ui}
bet t^{re} aut labor infidelis et fallax. a quodlib^z
mendosum artificū fict⁹ etiā diete labor. et re
rum venalium mutū quolib^z p vtilibet v
ditio. siue venditor earum. res eas emēdo de
ceptus fuerit siue non. Non enim quia decep
tus sum licite possum aliū decipere. Prohibet

item hoc preceptum omnis usura. falsa aduocatio
aut patrocinatio. plantatioque vel his non rite
assumpta. fraudulenta peruratio. aut iniustum
iudicium. et generaliter omnis exceptio manifeste
a falso colore velata qua quis alteri damnum
facit quod sibi nollet fieri. **A**ggrauatur autem
peccatum hoc furti vel latrocinij ex circumstantijs lo-
ci temporis et persone. et similibus. quemadmodum si rem
sacram in loco sacro. aut tempe orationi deputas-
to quis auferat: **S**i etiam persona damnificata
pauper fuerit et in se vel suo statu aut in suis heredi-
bus ex hoc grave detrimentum patiat: **R**equiritur
autem ad persone sic alium damnificantis absolutio-
nem. ut ablata et damna ex integro damnificato res-
tituat. scilicet iudicium boni viri quemadmodum ciui-
et comodi poterit: **Q**uod si facultas sit non omnia
reddere. saltem quod poterit restituat. et si da-
mnificatus ignoretur ablata nihilominus impios
usus et elemosinas distribuat secundum
iudicium superioris. **H**oc etiam preceptum
prohibetur omnis simonia que est sacrorum
venalitas. pluralitas item beneficiorum absque
rationabili causa. et fornicatio vel usus fal-
se monete. **I**tem rem aliquam ad ceteros e-
minus ad credendam plus iusto vendere. et
omnis contractus illicitus. **P**reterea prohi-
betur hoc precepto omnis detractio et diffama-
tio qua alterius fama bona omni argento

b iij

pstantior alteri iniuste tollitur: Debet equitē
sic diffamās alteri famā ablatā restituē quan
tū p̄t. publice qñq; veritatem confitendo a se
male fecisse asserendo a multo magis si totum
aliquem statum iniuste diffamauerit In
super hoc preceptum infringunt qui a subdi
tis suis ultra iuris equitatem a reipublice
necessitatem temporalia bona violenter diripi
unt. qui etiam leges iniustas aut precepta
condunt contra deum a ecclesiā qui in eo scdō
excommunicationem incurrunt **A**mplius
hoc transgrediuntur preceptum adultere mu
lieres illegittimos filios ad legitimorum here
ditatem succedere facientes. queq; suorum
virorum bona eis ignorantibus sumtuose mi
nis consumunt **C**onfimiliter delinquūt
filij parentum bona eis nescientibus inutilit
exponendo. seruitores etiam a dispensatores
dominorum suorum aut magistrorum bona
infideliter ministrando. ecclesiastici viri eccle
sie bona luxuriose aut pompaticē. aut ea in the
sauros cumulādo Illi itē q; terminos agrorū di
latāt p̄rimos defraudādo q; tributa iuste isti
tuta soluē rēnuūt Et hñ quib; ommissa ē testa
mentorū executio. elemosinas a cetēa legata
in p̄iudiciū defunctorū implere differētes. a
soluere recusantes **P**lurimi sunt modo
eū horū similes q; ex p̄cedētib; imodēatis sumpti

būs pueniūt cū quis mltiplicat vltra redditus
 a puentus pptos sumptuosū gerit statu
 fūptuosus namq; status sumptuosas requi
 rit expensas. **P**ostremo cōtra preceptū hōc
 uisime peccant hñ qui pecunia aut prece vio
 lenta pntes ppinquos aut fuitores pndpati
 liter intuitu suicij ecclesie bona occupare pro
 curant cū psertim ecclesiastica bñficia dignis
 a sufficientib; debeant. a pure non simonias
 ce conferri debeant: Alioquin in bñficio nuls
 lum ius acquirat. nec a crimine liber eē potest
 quousq; bñficiū simpliciter signet simoniacē p
 motus

Capitulū vñdecimū. Septimum con
 tinet preceptū

Septimum preceptum est: Non mecha
 beris nec luxuriosus eris: Hoc precepto
 inhibetur sub pena peccati mortalis omnis so
 cietas a carnalis conmixtio vici a mulieris ex
 cepta matrimonij lege: **P**uius namq; opposi
 tum asserere est error contra fidem. **P**ro
 hibetur etiam pcepto hōc tam in matrimoniis
 liter coniundis quam in solutis omnis luxu
 riosus attactus membrorum genitaliū quo nō
 seruatur naturalis ordo inditus a natura. vel
 non rite copulāt ptes ad gñatōez a natura de
 putate: **E**t tanto peccatum hōc graui⁹ est q̄n
 to a naturali ordine longius recedit. siue in: ee

bñj

personas solutas. siue qđ cūmen aggrauat &
iunctas matrimonialiter. siue fuerit huiusce-
modi attactus in se vel in alia persona. aut res-
pectu bestie in altera specie. p turpissimā et illi-
citam cōplacentiam consummatus. si demq;
specialiter attactus ipse inaturalis proueniat
a fedissima vilissimaq; delectatione qui molli-
ties vel pollutio dicitur: Si quis autē in hīs vel
aliquibus hōz culpabilis ē. sufficienter intel-
ligere pōt qđ isti modi generales loqđi signi-
ficent. nec enim p̄ticularius extra confessionē
est abhominabilis hęc immundicia exp̄ican-
da. ne caste aures pure & innocentes hōz p̄-
us ignotoz noticiam acquirant & scandalizē-
tur. Sunt etiam casus isti enormium cō-
tra naturam peccatorum. prelati maiorib;
episcopis scz & suis penitentiarijs ad absolue-
dum reseruati. quoz aliqui secundū leges ige-
nis pena plectuntur: Nec potest aliquis quotcū-
q; bona & elemosinas opetur in eternum sal-
uari si pudore motus hęc peccata reticeat vel a
deo celet vt non possit confessor peccati specie
distinctius per̄dere. Peccati namq; per-
petratio debuit maiorem pudorem inferre q̄
eius reuelatio presertim in confessione. In-
cidit autem hōmo in̄p̄rendum peccatū hęc
varijs de causis. aliquādo quidem ex sola ma-
licia alterius impellentis. sicut iuuenes aliqui

peruerſi alios innocentes frequenter deſcipiunt
 Alij ex nimio odio. frequenter ex ſumptōe nimia
 potus aut tibi potuum preſertim aut aliorum
 exceſſiue nimis ſupercaleſtatiuorū.

Sepe ex inipneſtis verbis. aut aſpectibus radi-
 catis aut fixis: Quandoq; ex diuturna cogita-
 tione circa carnalem actum vel cōmixtionem
 viri et mulieris. aut inordinato appetitu car-
 nalis cōmixtionis cum tali vel tali perſona
 Interdum etiam ex peruerſa doctrina parens-
 tum. ſeruitorū aut ancillarum. ſiue quod mag-
 num facinus eſt magiſtrorum. cum quibus
 iuuenis aliquis conuerſatur aut nutritur. vel
 poſtremo ex ſola peccati malicia.

Ceterū propter deteſtandum peccatum hoc oīm mū-
 dus conſumtus eſt vniuerſali diluuiō. et qn-
 q; ciuitates ſodome et gomorre igne celeſti ſuc-
 cenſe. vt habitatores earum viui deſcēderēt
 in infernum. Propter idem peccatum hoc qd
 diuinam exclamat vindictam. veniunt ſepis
 us fames. guerre. peſtes. mortalitates. inun-
 dationes aquarum. proditiones regnorū. et a-
 lie multiplicēs clades put ſcripture teſtantur.

Principale vero et efficax contra peccas-
 tum hoc et generaliter aduerſ⁹ luxuriā reme-
 diū. ē ſobrietās vict⁹. malorū vitæ et ſordia
 et oīm. malas et noxias cogitatōes ſtatī repet-

perniciem committitur. q̄ si iuramentum in-
teruenit grauius peccat quia periurus est.
Nunquā em̄ pro salute etiam h̄m̄inis corpor-
tali vel etiam spiritali debet quis periurium
cōmittere siue coram iudice siue seorsum. **P**er
iurium vero quod quis in iudicio publico cō-
mittit ē cas⁹ episcopo ad soluendū reſeruāt⁹.

Contra preceptum hoc grauius peccāt
qui in confessiōe mendaciter peccm̄ celant. ā
aliū inique accusāt. Inſup̄ cōtra p̄ceptū hoc as-
gūt qui detestabilis nimis adinuentis nouita-
tib⁹ aut aliorū diffamatōib⁹ aures credulas
p̄bent. occasione in se peccati assumētes. asse-
rentes nimia leuitate de p̄ximis mala. **Z**elo
topi p̄terea vel suspiciosi p̄ximos ā actus eos
tū male ā sinistre. iudicantes. ā interptantes
ab eo. vt ex hui⁹ mōi credulitate flā. iniusta bel-
la vel lites ſepi⁹ moueant. **D**eamur cūm
capl̄m: **N**onum ambit p̄ceptum

Onū p̄ceptū est: **N**on cōcupisces vxorē
p̄ximi tui ā cōsimile nec ſcēa virū concu-
piscat. **H**oc p̄cepto distacte p̄hibet oīs mo-
dus vl̄ gest⁹ exterior mal⁹. q̄ trahit aliū vel
solicitat⁹ ad peccm̄ luxurie. siue p̄ infnūciū si-
ue p̄ missiōē lēax. siue p̄minas violentas si-
ue etiam per munera. per p̄missiōes. per mēda-
tia. ā fictas adulatōes. ā inſup̄ su perfluo vesti-
mētōz ornatu. iordinato asp̄ctū vel icessu. v̄

bis turpib⁹ a semiq; attactu quib; luxurioso. fi-
cut frequentē contingit ī amplexib⁹ ⁊ osculis

Sciendum est namq; qd omnis concu-
piscencia carnalis cōmixtionis pretermatū-
rimoniale vinculum. etiam solo voluntatis cō-
sensu plenarie perpetrata. est mortale pecca-
tum. vbi carnalis copula minime subsequen-
tur

Equidem vera est hec regula magis
tralis Ois cōpleta volūtas sū bona sū mala
p fctō īputat⁹ mala volūtas p facto reputat⁹
In peccati genē peccare pōt psona matrimoni-
aliter alteri copulata. quemadmodū ⁊ soluta
vt si mulier alteri⁹ qd vici sui carnalē societa-
tē occupat: Ois etiam consensus plenarius
⁊ deliberatus quo quis in turpibus ⁊ carnali-
bus cogitationibus delectatur. vbi etiā deest
voluntas actum exteriorē perpetrandi. secū-
dum plures doctores est mortale peccatum

Patet igitur ex premissis omnis am-
plexus oscula ⁊ consemiles attactus principali-
ter ex luxuriosis cogitationibus prius enume-
ratis procedentes. sunt gūa delicta. tantoq;
grauiora si persone fuerint affines. aut religio-
se. vel eiusdem sexus. ⁊ quod enormius est. si
in talibus attactib⁹ vel osculis talis nō serues-
tur honestas. q̄lis in publico seruaret: Quā-
obrem si quis in pmissis attactib⁹ vellet alte-
ri vi ifere debet ali⁹ ex abūso quemadmodū p

luxuriosus
verbis
autem
inter
de
per
Capitulum
mundum
Eodem
et
capitulum
habet
repro
liber
mala
cum
pro
pro
in
apud
se
bonu
nam
le
aut
liber
et
ita
p
et
si

vite corporalis tuitione viriliter resistere. siue verbis siue factis. aut validis clamoribus aut denique tam tale personis ipsum in hoc iuvare valentibus et ad hoc astutus revelando: Alioquin talis quisquis ille est non sinceriter suam diligit castitatem et honorem

Capitulum decimumquartum Decimum declarat preceptum

Primum preceptum est: Non concupisces rem proximi tui: Hoc est alteri cuiuscunque: Et intelligitur hic concupiscentia prohiberi quemadmodum supra ut in sexto precepto de furto et latrocinio explicatum est: Prohibetur enim hic concupiscentia et voluntas mala. cum mala voluntas ut paulo ante dictum est pro facto reputatur: Talem namque cupiditate cadit frequenter homo in invidiam. et in impacienciam sui status. et dei blasphemiam apud se non recte cogitans bona temporalia se iustius meruisse quam talis suus videtur. quod idcirco deus iniustus est. et sibi non nisi frustra et inanis servandum est. quod si incommodum aliquod aut damnum alteri contigerit stultus ille letatur et gaudet asserens pro suis meritis et occulta malicia hoc eidem accidere

Contra preceptum hoc reductius peccant operum misericordie tam corporaliu quam spiritu aliu seu elemosinarum retentores. veluti pauperibus

indigentibus cum facultas adest et occurren-
te euidente necessitate non subuenientes
et specialiter parentes proprios. quod puden-
dum est mendicare aut deseruientes esurire
aut egere permittens: **C**onfimiliter peccant
qui seruatorum suorum salarium vel lucrum
iustum iniuste retinent. qui in elemosinarum
pretextu. aut fundationis ecclesiarum occupant
miquae aliorum bona dicentes proprios minus
diuites esse et eisdem abuti. nec eis propterea
restituenda fore. **C**ondemnat eos namque ap-
probata pauli regula affirmans non esse faci-
enda mala ut inde bona eueniant. **N**ec quo-
quo modo per peccatum offendendum est deus. ei
transgrediendo preceptum qualecunque bonum
inde puenire contigerit.

Capitulum quindecimum. ostendit quod
in hijs decem preceptis velut in mundo quidam
speculo. facies conscienciarum nostrarum de-
bemus inspicere.

Ecce igitur sunt decem legis precepta di-
uina superius enarrata. in quibus quasi
in speculo quidam polito terso et mundo religio-
nis christiane veritatem perlegere. et totius vite
nostre animarum conscienciarumque nostrarumque
pulcritudinem atque fedtatem possu-
mus distinde conspicere. **D**ominus mediatis et
noluit tempore vite sue decursu. quod diuina precepta

seruauerit. quantūq; deuiauerit cū quib⁹ mo-
dis secundum varias peccatorum species de-
um offenderit. quales deniq; peccatorum con-
fessio habenda sit: Quod si predictoz aliqua
a quoq; non plene intelligāt. cōsulat sup hīs
sapientes potissime ac deuotos viros: Omnis
nāq; psona p⁹ q̄ ad annos discretōis puene-
rit si cōsensu wlūtatio plenatio ⁊ deliberato
hōz alicui pceptoz p cōtemtū inobediens ex-
stiterit. dilectiōi dei amorē creature pponēdo
extra salutis statū effidit. ⁊ in dānatōis picu-
lo statuit. nec gratū aliquid deo. dignū bñtu-
dine opat: Quāq; si tentatōez grauē aut di-
uturnā irē siue luxurie vel alterius peccati quis
indat. si ipsa tentatio homini displiceat aut
eidem homo resistat vel non plene ⁊ delibera-
te consentiat. mortalit̄ non peccet. immo sepe
nullo modo peccat sed magnum erga deum p-
mium meretur tentatiōis viriliter resistēdo

Hic iam prospicere clarum ē quib⁹ vñs
⁊ modis decem hęc precepta infringant. sepe-
tem mortalib⁹ ⁊ capitalib⁹ peccatis. q̄ sūt sup
bia. inuidia. ira. auaricia. gula. luxuria. ⁊ acci-
dia. Quinq; itē exteriorum sensuum ministe-
rio. qui sunt. vīsus. auditus. olfactus. gustus
⁊ tactus. Sicq; quisq; in hīs decem pcep-
tis speculi vite. se diligēter intuet̄ recte se cō-
spiciat seq; ppedit ⁊ hīs obediēs discrete sapis

Capitulum xvi explicat qualiter triplicem veritatem ore vel corde confitendo. a statu peccati mortalis ad statum gratie resurgimus

Ciens nihilominus noster misericordissimus pater deus. et cognoscens nostram fragilitatem per maximam. et ad malum pernitentiam. multiplicibus vobis mortali vita durante patissimus est nobis delicta remittere et gratiam conferre. si dumtaxat veraciter et ex corde sibi tres subscriptas veritates porrigamus. Prima veritas est. Domine sic vel sic contra tuam bonitatem peccavi quod mihi displicet. ratione cuius et penitentiam ago quod te offendi qui totus es venerandus et colendus quodque mandatum tuum transgressus sum. Secunda veritas est. Domine bonum habeo propositum et desiderium tuum iuvamine mediante. mihi in futurum precauere ne in aliam in peccatum et occasiones peccatorum iuxta possibilitatem vitium evitandi. Tertia veritas est. Domine bonam habeo voluntatem peccatorum meorum confessionem integraliter faciendi pro loco et tempore secundum tuum et sancte matris ecclesie mandatum et preceptum. **D**as veritates quisque qualicumque loco et tempore sinceris non fide et mendaciter ex corde pronuntiaverit. securus existat se in salutis et gratie statu consistere. et vitam eternam mereri. quavis omnia enarrata prius crimina commisisset. Si etiam talis absque alia confessione continuo decederet in absentia sacerdotis. dormiendo a alio quis

modo morte subita preuentus. idem finaliter
saluaretur. acerbissima purgatorij pena medi-
dante. **E**x quo notandū et salubre consiliū
elicitur. vt xpianus quilibet singulis diebus
bis aut semel sero et in mane. aut saltem festi-
uis diebus redeat ad cor suū. consciendaz exa-
minans. an tres pmissas veritates pferre va-
leat cū cordis sinceritate sicq; intra statū sa-
lutis se eē confidat: **Q**uod si eas pura mēte fa-
teri non valet obstante voluntate peccandi. q̄
actualiter delectat. aut iniquo proposito q̄ q̄s oc-
casiones pccōz vitare rēnuīt quēadmodū illi
qui pccis carnalib⁹ emersi resurgere nolūt. et
vsuras suas aut iniustas mercationes et lu-
cra cōtinuāt. vel iniuste retinēt alienū. **Q**uiq;
alteri⁹ odio vidide desiderio flagrātes in nocē-
di proposito pseuerant. **C**ertissime sciēt
hij et consimiles n̄ ep̄m aut papā tales absol-
uere posse. q̄ talib⁹ salutare consiliū dēt vt
per seipsos vel alios bona q̄ poterint openf o-
rando vel elemosinas dando. quo deus eorū cor
da illuminet et ad bonū dirigat et conuertat
Nullū est em̄ bonū adeo exiguū qd non tandē
deus eterna vel tempali mercede remuneret
Multoq; melius est tpale bonū et minimum
q̄ omnino nullū pmereri. **S**aluberrimū ē etiā
laudabilem cōsuetudinē illesam seruare. ne
eā semel dissoluēdo nūq̄ iesnū forte resumāt

Capitulum xxvii. ostendit quis sit confessionis
modus et dat circa hoc unum breve documentum

Vodenscumque accedit homo ad confessionem peccatorum explanandam. hoc est de necessitate semel in anno circa solemnitatem paschalem. aut cum mortis imminet periculum aut in sacramentorum susceptione: Ad frequentiore enim confessionem regulariter non tenemur quam sepius confiteri multum prodest ad augmentum gratie. et distinctiore cognitionem. et explicationem peccatorum. debet permeditari confessurum quod aut in quo deliquit. cum examine diligenti consciendam discutiens. ac si magnam inde temporalem bonum reportaret

Accuset se postmodum humiliter peccator. non irritorie veraciter non fide. vituperando se non laudando. pure recte atque sinceriter. facta impudentia dimittendo. discretely insuper ut non reuelentur hi qui consortes et socios habuit in peccato: De hijs enim confessor inquirens grauius etiam peccaret nisi forte sodales huiusmodi causa petendi consilij ad eorum pellendam violentiam confitens detegeret. aut fortassis ad explicationem peccati speciem necessitas eos manifestare posceret. ut si quis cum sola sorore carnaliter commixtus fuerit. in quo casu querendus esset confessor personam in confessione detectam ignorans

Super casibus autem ad absolendum episcopo reservatis. aut superiori

remittat sacerdos inferior confitētē ad p̄latum
vel superiorem eum potentē absoluere. nisi forsi-
tan cōfidenti mortis p̄iculū imineret. aut mag-
num aliquod scandalū ex hoc oborti. vel p̄ccī
reuelatōez sequi coniectura p̄babili formide-
tur

Hoc vero p̄ regula certa et documen-
to salubri teneat̄ vt nunquā pro p̄ccō secreto
vel occulto penitētia publica penitētib⁹ inun-
gatur. nec penitētia imponat̄ quā nequeant
aut nolint fufferre: **N**on debet rursus cōfiteus
inunctā sibi p̄itentiā facilliter reuelare. q̄ con-
tingit inf̄dū p̄ccm suū p̄dī. aut confessoris dic-
ta aut inf̄rogata nimia leuitate detegē: **D**ec
ei omia secrete cōfessionis integritatē cernūt
nisi qd absit p̄ccōz penitētē ad malū aliqd
h̄pitaretur

Est preterea vtile et efficax
remediū diligentius retinendū ab hīs qui p̄
uerfa inclinatione vel consuetudine incidunt
in aliquod enorme p̄ccm a quo non defacili re-
trahunt̄. q̄ scz seipsos ad penā aliquā pecu-
nariā vel aliā vsq; ad certū tp⁹ prefixū cū cer-
to rōnis modoramine constāngant. quociēs
cunq; in id peccatum incidere contigerit: **P**is-
cunt namq; sepius insipientes aliqui se a pec-
cato ire. luxurie. p̄uri. et si qd est simile absti-
nere non posse. qui tamen hoc ipso salubri re-
medio velut mendaces facillime confutantur
cum vni⁹ albi vel franci in emenda cuiuslibz

transgressiōis eis inflicta pena ipsos a perpetratoe iniusti opis retraheret: **V**nde manifeste conuincitur eos diuini p̄cepti ⁊ aptie salutis intuitu. a consuetis vicijs abstinere posse. nisi sic tam ⁊ puerā haberēt voluntatē. ⁊ tales velut fatui veritati non credunt nec obediunt quibz supplicia luant. ⁊ delictorū suorū serā ⁊ infructuosam penitentiā agant: **S**icq; iusto dei iudicio vt qui penitere de commissis cum possint nō volunt. cum velint nequeant

Caplm xviij concludit non esse quēq; ab alio ad peccm impellendum. s; ad bonum potius opandum

Ostremo quicquit agat homo in psona sua. supreme caueat aliū ad male agendum sollicitare. aut verbis aut factis. exēplis vel consilijs aliquid agē quod de se sit occasio ruine peccati specialiter coram iuuenibz aut psonis innocentibus: **N**oc em̄ aptum est singulareq; demonum officium. quēadmodū bonorū angelorū iter est specialiter hōes iducē ad bonum: **C**omptū est etiam frequenter accidē qd homines aliorum ad malū impulsores vix aut nunquā delicti sui condignam penitentiā am asscurantem perficiant qd nequeunt eos corrigere ad bonum quos deceperunt. iam forte damnati sunt vindictam a deo p̄stolātes eternamq; eis maledictionem iugiter impre-

cantes: Sicuti ex opposito iam saluati aliorū
doctrinis a factis a opa diligenti. qua nullū
deo op⁹ ad sacrificiū acceptius esse potest. a ad
peccā delendū validius p suis adiutorib⁹ pre
ces indeficienter effundūt

Curet etiam
ppter ea fidelū quis. iuxta cognitionis a vir
tutis a deo sibi concessarū facultatē monitōi
bus a exemplis alium ad bñ agendū imitacē
pater filiū. doctor discipulū. a sapiens instru
at ignorantem: **R**ogemus tamen pro mutua
pace a vnamini inuicē charitate. q post mor
tē corpis huius perennis bñtudinis ptiāpes
simus quā nobis concedat deus vnus eēnd⁹
aliter a psonaliter vnus qui est bñdict⁹ ī se
cula seculorū

Sequitur examinatio consciencie

Visquis a morte peccati ad salutis a g
cie statum volet resurgere q⁹q; vt act⁹
sui a intentiones ad vitam eternā vtilis sint
a meritorie. necesse est q delicta sua recogitet
a cognoscat dolens de commissis. atq; pponat
auxiliante deo a peccato mortali se precauere
a abstinere in futurum. firmū pterea ac since
rum ppositū habeat competentib⁹ loco a tpe
peccata sua saltem mortalia distinde a inte
graliter confiteri

Quod vt commodi
us fiat. priusquā confitens crīmīna sua reue
latur⁹ accedat ipse circa ea matura morosaq;

c in